

Rolnummers : 276 en 278

Arrest nr. 27/91
van 16 oktober 1991

A R R E S T

Inzake : de prejudiciële vragen gesteld bij vonnis van 19 maart 1991 van de politierechtbank te Brussel, 1ste kamer, inzake het Openbaar Ministerie en Alex Van Houtte tegen Anne Fouyon, en bij vonnis van 28 maart 1991 van de politierechtbank te Brussel, 7de kamer, inzake het Openbaar Ministerie, Annie Haedens, Annick Aspeslagh en Joseph Herpoel tegen Marie Thérèse Keymeulen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. PETRY en J. DELVA,
en de rechters D. ANDRE, K. BLANCKAERT, L.P. SUETENS,
M. MELCHIOR en H. BOEL,
bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder voorzitterschap van voorzitter I. PETRY,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

I. ONDERWERP

Bij twee vonnissen, gewezen respectievelijk op 19 maart 1991 en 28 maart 1991, heeft de politierechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

"Houdt, wanneer toepassing is gegeven aan artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867, waarbij aan de hoven en rechtbanken de beoordeling van verzachtende omstandigheden is opgedragen, en de raadkamer een verwijzing heeft gelast, de omstandigheid dat de politierechtbank waarnaar de zaak wordt verwezen voor een of meer misdrijven geen opschorting van de uitspraak krachtens artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie vermag te gelasten, geen schending in van artikel 6 van de Grondwet, aangezien de beklaagde(n), indien geen verwijzing zou zijn gelast, voor dezelfde strafbare feiten om een opschorting van de uitspraak door de correctionele rechtbank had(den) kunnen verzoeken ?"

II. DE FEITEN EN HET BODEMGESCHIL

Blijkens de dossiers met betrekking tot het bodemgeschil zijn in elk van beide bij de politierechtbank aanhangige zaken de beklaagden gedagvaard wegens een of meer overtredingen van de artikelen 418 en 420 van het Strafwetboek, die op slagen en verwondingen door gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg gevangenisstraffen stellen van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van vijftig tot vijfhonderd frank of één van die straffen alleen ; krachtens artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden had de raadkamer van de correctionele rechtbank die wanbedrijven in overtredingen omgezet.

De beklaagden zijn tevens gedagvaard om terecht te staan voor een of meer daarmee samenhangende

tenlasteleggingen. Die betreffen overtredingen van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, die tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren.

Voor de politierechtbank hebben beide beklaagden tot opschorting van de uitspraak geconcludeerd.

Volgens de beklaagden is artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, in zoverre het de politierechtbank verbiedt opschorting te gelasten, strijdig met artikel 6 van de Grondwet, dat volgens de beklaagden een gelijke behandeling van alle burgers in een gelijke situatie, zonder willekeurig onderscheid, verplicht stelt. Wanneer een wanbedrijf in een overtreding wordt omgezet, verliest de beklaagde het recht op opschorting van de uitspraak, zonder dat, aldus de beklaagden, het verschil in behandeling op een objectieve en redelijke verantwoording berust.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vragen zijn bij het Hof aanhangig gemaakt door de verzending van een expeditie van elk van de voormelde verwijzingsbeslissingen, respectievelijk op 27 maart 1991 en 2 april 1991 op de griffie ingekomen.

Die zaken zijn respectievelijk onder de nummers 276 en 278 op de rol ingeschreven.

De onder nummer 276 op de rol ingeschreven zaak

Bij beschikking van 27 maart 1991 heeft de

voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben op 28 maart 1991 geoordeeld dat er ten deze geen reden was tot toepassing van de artikelen 71 en volgende van de voormelde organieke wet.

Van de verwijzingsbeslissing is kennis gegeven conform artikel 77 van de organieke wet bij op 23 april 1991 ter post aangetekende brieven, op 30 april 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 24 april 1991 bekendgemaakt.

Geen memorie is ingediend.

De onder nummer 278 op de rol ingeschreven zaak

Bij beschikking van 3 april 1991, heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben op 16 april 1991 geoordeeld dat er ten deze geen reden was tot toepassing van de artikelen 71 en volgende van de voormelde organieke wet.

Van de verwijzingsbeslissing is kennis gegeven conform artikel 77 van de organieke wet bij op 26 april 1991 ter post aangetekende brieven, op 2 mei

1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 30 april 1991 bekendgemaakt.

Geen memorie is ingediend.

De onder de nummers 276 en 278 op de rol
ingeschreven zaken

Het Hof heeft bij beschikking van 22 mei 1991 de zaken nummers 276 en 278 samengevoegd.

Conform artikel 100 van de organieke wet worden de zaken onderzocht door de zetel waarbij de eerste zaak is aanhangig gemaakt en zijn de verslaggevers degenen die zijn aangewezen voor de eerste zaak.

Bij beschikking van 2 juli 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen tot 27 maart 1992 verlengd.

Bij beschikking van 9 juli 1991 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting op 17 september 1991 vastgesteld.

Op die terechtzitting :

- hebben de rechters-verslaggevers M. MELCHIOR en K. BLANCKAERT verslag uitgebracht;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de organieke wet van 6 januari 1989 betreffende het gebruik van de talen voor het

Hof.

IV. IN RECHTE

- A -

A.1. Er is geen memorie ingediend.

- B -

B.1. Artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden bepaalt : "Wanneer het ten laste gelegde feit strafbaar is met gevangenisstraf of met geldboete en de raadkamer op het verslag van de onderzoeksrechter of op de vordering van het openbaar ministerie van oordeel is dat er grond is om die straffen tot politiestraffen te verminderen, kan zij de verdachte naar de bevoegde politierechtbank verwijzen, met vermelding van de verzachtende omstandigheden."

Anderzijds bepaalt artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie: "De opschorting kan, met instemming van de verdachte, door de vonnisgerechten, met uitzondering van de hoven van assisen en de politierechtbanken, worden gelast ten voordele van een verdachte die nog geen veroordeling heeft ondergaan tot een criminele straf of een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan een maand, indien het feit niet van die aard schijnt te zijn dat het gestraft moet worden met een hoofdstraf van meer dan twee jaar correctionele gevangenisstraf of een zwaardere straf en de tenlastelegging bewezen is verklaard."

- B.2. De combinatie van de voormelde wetsbepalingen impliceert dat de beklaagden voor dezelfde misdrijven, al dan niet, opschorting van de uitspraak kunnen verkrijgen naargelang zij voor de correctionele rechtbank worden gedagvaard of, bij beschikking van de raadkamer met aanneming van verzachtende omstandigheden, naar de politierechter worden verwezen.
- B.3. Blijkens de bewoordingen waarin de prejudiciële vraag is gesteld en het onderwerp van het aan de feitenrechter voorgelegde geschil, dient het Hof enkel artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 in zoverre te toetsen als dat artikel de correctionele rechtbank toestaat de opschorting van de uitspraak te gelasten, terwijl het die mogelijkheid ontzegt aan de politierechtbank, waarbij een zaak aanhangig is gemaakt krachtens artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867.
- B.4. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling volgens bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld met betrekking tot het doel en de gevolgen van de ter beoordeling staande norm alsmede van de aard van de in het geding zijnde beginselen ; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat de aangewende middelen redelijkerwijze niet evenredig zijn met het beoogde doel.
- B.5. Zoals hierboven reeds is uiteengezet, kunnen, op

grond van artikel 3 van de wet van 29 juni 1964, verdachten die voor de correctionele rechtbank zijn verwezen, aanspraak maken op opschorting van de uitspraak, en kunnen zij dat niet wanneer zij bij beschikking van de raadkamer, al is het wegens dezelfde feiten, naar de politierechtbank worden verwezen.

Dat verschil in behandeling naargelang van het rechtscollege waarvoor verdachten dienen te verschijnen moet, zoals in B.4. is aangegeven, op een objectieve en redelijke verantwoording berusten.

- B.6. Door de verdachten die naar de correctionele rechtbank zijn verwezen toe te staan de opschorting van de uitspraak van de veroordelingen te vragen heeft de wetgever diegenen zonder een zwaar strafrechtelijk verleden, die kans maken op beterschap, aan de gevolgen van een veroordeling en een vermelding in hun strafregister en, in voorkomend geval, aan het opzien dat de behandeling op een openbare terechtzitting kan baren, willen onttrekken.

Zonder het gelijkheidsbeginsel te schenden kan de wetgever van de aanspraak op zulk een maatregel uitsluiten de daders van misdrijven die tot een veroordeling leiden waardoor geen declassering wordt opgelopen of waarbij de reclassering niet in het gedrang komt, alsook de beklaagden die tot een zware straf kunnen worden veroordeeld.

- B.7. Zoals onder B.3. toegelicht, betreft de vraag uitsluitend de discriminatie waarvan diegene het slachtoffer mocht zijn, aan wie een wanbedrijf is ten laste gelegd dat met toepassing van artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867 door de raadkamer is

gecontraventionaliseerd.

B.8. Wie een gecontraventionaliseerd wanbedrijf is ten laste gelegd wordt in ruime mate gelijkgesteld met degene wie een overtreding is ten laste gelegd en hij geniet dezelfde behandeling als deze laatste : hij verschijnt voor de politierechtbank en niet voor de correctionele rechtbank, hij kan enkel lichte straffen oplopen en hij geniet kortere verjaringstermijnen. Het gelijkheidsbeginsel eist niet dat hij bovendien over de mogelijkheid zou kunnen beschikken om de opschorting van de uitspraak van de veroordeling te vragen, welke mogelijkheid de wet voorbehoudt aan diegenen die voor de correctionele rechtbank verschijnen. Mocht hij die wegens een in een overtreding omgezet wanbedrijf wordt vervolgd bovendien voor de politierechtbank om de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kunnen vragen, dan zou hij onder een gunstiger regeling vallen dan degene die wegens een overtreding wordt vervolgd.

B.9. Doordat de wetgever ervan uitging dat er geen aanleiding is om in geval van lichtere misdrijven opschorting van de uitspraak toe te staan, heeft hij daders van een wanbedrijf en van een overtreding of van een in een overtreding omgezet wanbedrijf aan een verschillende behandeling onderworpen die steunt op een objectief en redelijk onderscheid tussen de twee categorieën van beklaagden.

De aangelegde maatstaf staat niet los van het streefdoel. De door de wetgever genomen regeling is niet onevenredig met die doelstelling.

OM DIE REDENEN,

HET HOF

zegt voor recht :

artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, schendt artikel 6 van de Grondwet niet, in zoverre het de politierechtbank niet toestaat de opschorting van de uitspraak te gelasten voor de dader van een of meer misdrijven die met toepassing van artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden naar dat gerecht is verwezen.

Aldus uitgesproken in het Frans en in het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 16 oktober 1991.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

I. PETRY